

12/05

Uitspraak van het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen.

Het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen, hierna te noemen het College, heeft het volgende overwogen en beslist ten aanzien van de bij brief van 24 januari 2012 door mevr. A, hierna te noemen klagster, ingediende klacht tegen drs. B, hierna te noemen verweerder, lid van het Nederlands Instituut van Psychologen.

I Het verloop van de procedure

Het College heeft kennis genomen van:

- het klaagschrift d.d. 24 januari 2012;
- het verweerschrift d.d. 28 februari 2012;
- de repliek met bijlage d.d. 27 maart 2012;
- de dupliek d.d. 24 april 2012;
- de brief van klagster met bijlagen ontvangen op 11 juli 2012;
- de brief van verweerder van 7 augustus 2012.

De mondelinge behandeling van de klacht heeft plaatsgevonden ter zitting van het College van 20 maart 2013, waarbij klagster en verweerder aanwezig waren. Verweerder werd bijgestaan door mr. X, juridisch deskundige bij de Raad voor de Kinderbescherming (hierna de Raad). Tevens was aanwezig mevrouw Y, stagiaire bij de Raad.

II De feiten

Op grond van de stukken en van hetgeen ter zitting heeft plaatsgevonden kan van het volgende worden uitgegaan.

- a. Verweerder is werkzaam als gedragsdeskundige bij de Raad voor de Kinderbescherming (hierna te noemen De Raad).
- b. Klagster is de moeder van een meerderjarige dochter, C en twee minderjarige dochters: D geboren in 1995 en E, geboren in 1997.
- c. In juni 2011 heeft de politie een proces-verbaal opgemaakt tegen E omdat zij werd verdacht van diefstal. Dit proces-verbaal is ingestuurd naar de Officier van Justitie.
- d. De Raad is naar aanleiding hiervan een basisonderzoek gestart.
- e. In augustus 2011 heeft De Raad de Officier van Justitie geadviseerd aan E een werkstraf op te leggen. Voorts heeft de Raad besloten vanwege signalen opgevangen door de raadsonderzoekster een beschermingsonderzoek te doen naar de opvoedingssituatie van E en haar zus. Verweerder is als gedragsdeskundige bij het multidisciplinair overleg dat aan deze beslissingen voorafging aanwezig geweest.
- f. Voorts is verweerder aanwezig geweest bij het multidisciplinair overleg waarbij het beschermingsonderzoeksplan is vastgesteld.
- g. Klagster heeft verhinderd dat E de werkstraf uitvoerde.
- h. Op 11 november 2011 is het opvoedingsonderzoek afgesloten met een rapport en heeft de Raad de kinderrechter verzocht de dochters voor een jaar onder toezicht te stellen. Als reden wordt daarvoor in het (overgelegde concept-)rapport genoemd de bedreigde ontwikkeling van E en D die bestaat:
“(…) uit het feit dat moeder vanwege haar psychische problemen te weinig beschikbaar is. De kinderen zijn te veel op zichzelf aangewezen en ervaren onvoldoende ondersteuning van moeder. De bedreiging kan onvoldoende op een andere manier worden weggenomen, omdat moeder haar eigen psychische problematiek niet erkent en zich niet laat behandelen en hierdoor de hulpverlening en schoolgang van de kinderen belemmert.

Verweerder is eveneens bij het multidisciplinair onderzoek dat tot deze beslissing heeft geleid aanwezig geweest. Voorts heeft hij het rapport in concept via de mail ontvangen. Verweerder wordt in het rapport samen met de juridisch deskundige in het hoofdstukje “*werkwijze*” genoemd als geconsulteerde deskundige van de Raad:

“de gedragsdeskundige: drs. B.”

Het rapport is zoals gebruikelijk alleen ondertekend door de raadsonderzoeker en de teamleider. Verweerder heeft het rapport niet ondertekend.

- i. Vervolgens is er in december 2011 een beschikking ondertoezichtstelling (hierna ots) afgegeven door de kinderrechter voor de duur van een jaar.
- j. Bij beschikking van het Gerechtshof van mei 2012 is de beschikking van de kinderrechter in hoger beroep vernietigd.
- k. De Officier van Justitie heeft inmiddels besloten de strafzaak tegen E in te trekken.

III Het standpunt van klagster en de klacht

De klacht houdt in, zakelijk weergegeven, dat verweerder in strijd met de Beroepscode heeft gehandeld om de volgende redenen.

Hij heeft uitspraken gedaan over klagster terwijl hij haar nooit heeft gezien. Die uitspraken zijn niet waar en hebben er toe geleid dat de kinderen onder toezicht zijn gesteld. Klagster heeft slechte ervaringen met de Raad. Volgens klagster had haar dochter slechts kleren geruild met een vriendin. Diefstal kon niet worden bewezen. De Raad is volgens klagster een ‘dwalend instituut’ dat uit was op ‘buitengerechtigde executie’ van haar kind.

IV Het standpunt van verweerder

Verweerder heeft de klacht gemotiveerd betwist en daartoe onder meer, zakelijk weergegeven, het volgende gesteld. Hij heeft zelf geen rapport geschreven over klagster. Hij heeft klagster en de kinderen niet gezien. Hij heeft slechts op advies van de raadsonderzoeker en de teamleider intern geadviseerd gedurende het multidisciplinaire raadsonderzoek. In het rapport dat daarvan is opgemaakt wordt verweerder genoemd als gedragsdeskundige. Hij krijgt het rapport via de mail toegestuurd en kan daarop commentaar geven. Verweerder staat achter het advies en de gronden genoemd in het rapport. Hij zou het onder II.h geciteerde stuk tekst achteraf bezien wel anders hebben opgeschreven door daarin bijvoorbeeld het woord ‘vermoeden’ op te nemen.

Verweerder heeft ter zitting uitgelegd dat hij hiërarchisch op dezelfde hoogte staat als de juridisch deskundige en de raadsonderzoeker. De teamleider staat boven hen. De raadsonderzoeker heeft klagster, de kinderen en de informanten gesproken. Verweerder geeft op de uit die gesprekken verkregen informatie zijn visie die vervolgens wordt opgenomen in het rapport door de raadsonderzoeker. Binnen de Raad is het de standaard werkwijze het op deze manier te doen. De werkwijze van de Raad wordt vastgesteld door de minister. Het klopt dat gedragswetenschappers hiermee op basis van informatie van derden uitspraken doen over mensen die zij nooit gezien hebben. Verweerder is van mening dat als hij zijn werk niet op deze manier kan doen, hij de functie niet langer kan uitoefenen. Het klopt dat de opgelegde werkwijze schuurt met hetgeen volgens de Beroepscode van het NIP wordt verwacht van psychologen als professionals. Dat is een dilemma.

In de samenwerking met moeder zijn veel problemen geweest. Zij is een verwarde en achterdochtige vrouw. Dit blijkt uit het feit dat zij bij verschillende instanties klachten tegen de Raad heeft ingediend.

V De overwegingen van het College

Ten aanzien van de klacht overweegt het College als volgt.

5.1. Allereerst is het de vraag of verweerder jegens klagster beroepsmatig heeft gehandeld. Verweerder heeft de rapportage van de Raad aan de kinderrechter niet ondertekend. Hij is als gedragsdeskundige en lid van het team betrokken geweest bij het interne multidisciplinaire overleg, is daarbij geconsulteerd over de informatie die door de raadsonderzoekster is verzameld, en heeft geadviseerd over de vraag of er sprake is van een bedreigde ontwikkeling van de kinderen.

Hierbij is tevens van belang dat verweerder conform het werkproces dat tot de rapportage leidt de mogelijkheid krijgt de rapportage voordat deze wordt uitgebracht inhoudelijk te corrigeren.

Verweerder is voor deze werkzaamheden aangezocht in zijn kwaliteit van psycholoog en is ook opgetreden in die functie, ook al is in het rapport de aanduiding psycholoog niet gebruikt (artikel I.1.2.1 van de code). Aldus handelt verweerder beroepsmatig.

Klaagster kan in de zin van artikel I.1.2.2 van de code worden aangemerkt als betrokkene. Zij is immers direct betrokken bij het beroepsmatig handelen van verweerder aangezien haar psyche in het rapport wordt beschreven en zij door het in het rapport opgenomen raadsbesluit en verzoek aan de kinderrechter tot oplegging van een ots in haar belangen wordt geraakt.

5.2. Volgens de Beroepscode is de psycholoog volledig verantwoordelijk voor zijn beroepsmatig handelen, ongeacht zijn verplichtingen jegens eventuele leidinggevenden. Ook zorgt de psycholoog er voor dat eenieder in zijn werkomgeving op de hoogte is van de eisen die de Beroepscode aan hem stelt en hij verzekert zich van de nodige vrijheid om te kunnen handelen naar die eisen. (artikel III.1.5.1). Voorts draagt de psycholoog medeverantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het handelen van het team waarvan hij deel uitmaakt (artikel III.1.5.2). Daarnaast volgt de psycholoog het beroepsmatig handelen van collega's kritisch en hij stelt dat handelen ter discussie als daartoe aanleiding is. Hij spreekt collega's er op aan als hij meent dat zij in strijd met de bepalingen van de beroepscode handelen. (artikel III.1.5.5)

5.3. Het College is van oordeel dat verweerder zich niet aan bovengenoemde vereisten uit de Beroepscode heeft gehouden. Hij heeft immers de raadsonderzoekster en de teamleider er niet op aangesproken dat naar zijn oordeel de beschrijving van de problemen van klagster te zwaar was aangezet in het rapport. Verweerder heeft verklaard dat hij achteraf vindt dat hij het woord "vermoeden" bij de beschrijving van de psychische problematiek van klagster had moeten vermelden. Dit klemt temeer omdat verweerder de rapportage vóórdat deze werd uitgebracht ook nog ter goedkeuring ontvangen heeft.

Hij had op dat moment op eenvoudige wijze wijzigingen kunnen voorstellen in de tekst van de rapportage. Verweerder heeft uitspraken over klagster voor zijn rekening genomen zonder haar te spreken. Hij ging louter af op "horen zeggen" van de raadsonderzoeker. Deze omstandigheid blijkt niet uit het rapport.

5.4. Het voorgaande leidt tot de slotsom dat de klacht gegrond is.

Het College acht de maatregel van waarschuwing passend.

Het College overweegt daarbij dat duidelijk is dat hier sprake is van een groter probleem nu verweerder ter zitting heeft verklaard dat hij als professioneel beroepsbeoefenaar klem zit tussen de regels van de Beroepscode en de richtlijnen van het ministerie. Het College wil met deze aan verweerder opgelegde maatregel dan ook tevens een signaal afgeven naar de werkgever van verweerder om de richtlijnen van het ministerie qua strekking aan te (laten) passen aan de Beroepscode van het NIP.

VI De beslissing

Het College van Toezicht:

- verklaart de klacht gegrond als voormeld;
- waarschuwt verweerder.

12/05

Aldus gewezen op 17 maart 2013

door:

mr. J.P. Fokker, voorzitter,
mw. mr. E.A.M. Driessen, secretaris,
mw. drs. M.E. Hoogenraad,
dr. J.P.C. Jaspers,
prof. dr. E.C. Klip,
mw. drs. M.W.D. Nijhoff-Huysse,
leden,

en ondertekend door de voorzitter,

J.P. Fokker.